

Číslo: 8028/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej dňa **26. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, Zemplínska Široká 277	
Zriaďovateľ	Obec Zemplínska Široká

Vedúci zamestnanec kontrolovaného subjektu:

Mgr. Ľubomíra Adameková, riaditeľka školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 8028/2021-2022 zo dňa 18. 01. 2022
inšpekciu vykonali:

PaedDr. Iveta Feketeová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

Mgr. Viera Kaščáková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí
v materských školách

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa		štátna	
Forma výchovy a vzdelávania		celodenná	
Počet tried	1	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	20	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0/0
Počet pedagogických zamestnancov	3	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov		0	

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Škola v uplatňovanom školskom vzdelávacom programe „Zvedavé dieťa“ (ŠkVP) deklarovala podporovanie pozitívneho vzťahu detí k hudbe a rozvoj ich hudobných spôsobilostí. Vlastné ciele výchovy a vzdelávania definovala vo vzájomnom prepojení aj so zameraním na hudobnú oblasť. Orientovala ich na kultiváciu zmyslového vnímania detí prostredníctvom hudby, posilňovanie ich vzťahu ku kultúrnym regionálnym tradíciám

a poznávanie folklórnej slovesnosti. Konkretizovala aktivity¹, ktorými podporovala aktívne nadobúdanie poznatkov o ľudových zvyklostiach, prezentovanie osvojených hudobných, literárnych i dramatických útvarov. Podľa informácie v ŠkVP učebnými osnovami boli vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ŠVP). Predpoklady na plynulú implementáciu obsahu vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova do edukačného procesu v prepojení na vlastné ciele výchovy a vzdelávania vytvárali explicitne určené tematické obsahové celky (napr. Zvyky a tradície, Naše Vianoce, Fašiangy, Turíce, Týždeň plný zábavy). Pre naplnenie požiadaviek sformulovaných vo vzdelávacích štandardoch v nich boli konkretizované stratégie edukačných činností s dôrazom na činnostný princíp výchovy hudbou a k hudbe.

V školskom poriadku upravené podrobnosti organizácie výchovy a vzdelávania určovali zaradzovanie hier so spevom do obsahu denných činností. To bolo podľa analýzy záznamov v triednej knihe i hospitačných zistení počas školskej inšpekcie rešpektované. Učiteľky plnili obsah vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova priebežne vo všetkých organizačných formách denných aktivít so striedaním hudobno-výchovných činností (spevacke, rytmické, percepčné, hudobno-pohybové, hudobno-dramatické, inštrumentálne). Vzdelávaciu aktivitu hudobného charakteru zaradili raz v týždni, čo korešpondovalo s ich vyjadrením (100 %) v zadanom dotazníku. Podľa ich odpovedí venovali činnostiam s hudobným zameraním v rámci týždňa do 30 minút až 1 hodinu (50 %), resp. viac ako hodinu (50 %). Na podporu pochopenia vzťahu medzi rytmom a rečou plynule integrovali obsah vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia (podoblasť Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie). Za najčastejšie problémy pri príprave a realizácii hudobných činností učiteľky v rovnakom podiele (50 %) označili nenaplnenie stanoveného obsahu, neistotu vyplývajúcu z obmedzeného prístupu k informáciám, nedostatočné vybavenie hudobnými nástrojmi, nedostatok metodických materiálov a odbornej literatúry. Podľa informácií získaných rozhovorom s riaditeľkou i uvedených v dokumentácii (plán práce školy, správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach, dokumentácia o aktivitách) škola napomáhala rozvoju detí po hudobnej i emocionálnej stránke. Plánovala a organizovala slávnosti pri príležitosti rôznych sviatkov a miestnych ľudových tradícií, návštevy divadelných predstavení, niektoré aj v kooperácii so základnou školou. Pravidelne sa zúčastňovala regionálnej prehliadky v speve ľudových piesní (Sláviček v materskej škole) a dramatizácií rozprávok. V rámci každoročného hodnotenia činnosti školy riaditeľka venovala pozornosť prínosu ich realizácie a ďalších aktivít na formovanie vzťahu detí k hudobnému umeniu i stavu dosiahnutých výsledkov v hudobnej oblasti. Škola mala v ŠkVP určený systém monitorovania napredovania detí i kritériá rozvoja hudobnej gramotnosti ako súčasť záznamov pedagogického diagnostikovania. Orientovali ich na posúdenie vzťahu dieťaťa k spevu a hudobným činnostiam, ktorý bol zaznamenaný v rámci vstupnej diagnostiky. Prevažne v zmysle plánu na rokovaní pedagogickej rady riaditeľka školy prezentovala zovšeobecnené poznatky z kontroly edukácie aj z hľadiska podpory hudobnej gramotnosti detí. V Informačnom dotazníku pre riaditeľa materskej školy (ďalej informačný dotazník) uviedla nečinnosť pedagogickej rady v oblasti interného vzdelávania učiteľiek v predmetnej problematike. Nepriamo k nej smerovali učiteľkami volené odborné témy k individuálnemu štúdiu (plán osobného profesijného rozvoja) zamerané na podporu rozvoja predčitateľskej gramotnosti (slabikovanie, fonemické uvedomovanie, rozvoj zmyslov).

¹ recitačno-tanečné pásma k interným aj verejným vystúpeniam v rámci slávností, regionálne spevacke a dramatické prehliadky, súťaže

Predprimárne vzdelávanie zabezpečovali 3 učiteľky spĺňajúce kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii pedagogického zamestnanca. Podľa výsledkov dotazníka v ostatných 2 rokoch absolvovali vzdelávanie s dôrazom na podporovanie rozvoja hudobnej gramotnosti detí, čo nepreukázali žiadnym certifikátom a nepotvrdila to riaditeľka v informačnom dotazníku ani v rozhovore.

Pre uskutočňovanie činností s hudobným zameraním škola nemala účelovo vytvorené priestory. Disponovala hudobnými nástrojmi, napr. rytmické a melodické nástroje Orffovho inštrumentára, klávesové i dychové nástroje². Ich využívanie vo výchovno-vzdelávacích činnostiach na hudobný sprievod k piesňam a hrám potvrdila jedna z učiteliek (50 %). Deti mali v triede voľne prístupné detské elektronické piano a hudobné hračky (akordeón, saxofón, gitara). Súčasťou vybavenia bola didaktická technika³ na sprostredkovávanie rozsiahleho fondu žánrovo rôznorodých nahrávok hudobného a slovesného umenia⁴. To spolu s titulmi detskej literatúry a časopismi⁵ zodpovedalo detskému chápaniu a vytváralo predpoklady rozvoja hudobnej i predčitateľskej gramotnosti. V sklade učebných pomôcok mala škola k hudobným aj literárno-dramatickým aktivitám rôzne druhy bábok a svojpomocne zhotovované kostýmy, kulisy a rekvizity. Námety k činnostiam hudobného charakteru učiteľky čerpali z odborných publikácií⁶ aj nimi vytváraných portfólií piesní, riekaniek, hudobno-pohybových hier zostavených podľa ročných období.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

V pozorovaných dopoludňajších organizačných formách denných činností učiteľka podporovala hudobnú gramotnosť detí integrovaním obsahu vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova v prepojení s obsahom vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia – fonologické procesy a fonologické uvedomovanie. Porozumeniu edukačných zámerov napomáhala zrozumiteľnou komunikáciou i zmysluplnými otázkami s ohľadom na intelektové schopnosti detí. Bolo to v súlade s odpoveďami učiteliek (100 %) v zadanom dotazníku, ktorými potvrdili realizovanie rozhovorov s deťmi na overenie porozumenia slov, obsahu piesne, hudobnej skladby alebo hry. Učiteľka účinnými stratégiami edukácie podporovala rozvoj hudobnej gramotnosti detí, rešpektovala učebné možnosti i hudobné schopnosti jednotlivcov. Na ich seberealizáciu využívala spevácke, hudobno-pohybové, rytmické i percepčné činnosti prispôsobené učebnej téme (Zvieratá v lese). Pri ich uskutočňovaní akceptovala metodické odporúčania, deťom priebežne poskytovala spätnú väzbu. Malo to pozitívny dopad na učebný proces a dosahovanie stanovených cieľov. Deti sa zapájali najmä do speváckych a hudobno-pohybových aktivít, ktorých preferenciu vo výchovno-vzdelávacom procese (vrátane hudobno-dramatických a inštrumentálnych činností) uviedla jedna z učiteliek (50 %), ďalšia (50 %) uprednostňovala percepčné činnosti. So záujmom sledovali učiteľkin vokálny či literárno-dramatický prejav (interpretácia rozprávok so spievaným refrénom⁷ pred odpočinkom). Chápali význam učiteľkou uplatnenej elementárnej hudobnej terminológie (rýchlo/pomaly, ticho/hlasno, spievať, tancovať, tliekať, plieskať), čo preukázali

² elektronický klavír a zobcová flauta

³ CD a DVD prehrávač, interaktívna tabuľa, notebook

⁴ súbory piesní Spievankovo, Tanculienka, Spieva celá škôlka a iné, audio a video rozprávky ľudové i autorské

⁵ napr. autorské i ľudové rozprávky, veršovaná próza, bájky, príbehy s detským či zvieracím hrdinom, o zvieratách, Zvonček

⁶ Dieťa a jeho svet, Kafomet, Metodika hudobnej výchovy, Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku, obrazový spevník s elektronickým klavírom zahraj si pesničku, Škola hudby

⁷ Pampúšik, Koza odratá a jež, Vlk a sedem kozliatok

verbálnymi aj pohybovými reakciami. Ich kolektívny spev s oporou o hlas učiteľky bol zväčša intonačne čistý, rytmicky a dynamicky správny. Prevažne ovládali text aj melódiu detských piesní (Išla sova na tanec, Medvedku, daj labku, Padá sniežik bielučký). Pri ich interpretovaní im bola učiteľka svojim vokálnym prejavom vzorom, rešpektovala polohu ich hlasu aj jeho rozsah. Správnym speváckym návykom detí napomáhala prípravnými cvičeniami. Ich uplatňovanie potvrdili v dotazníku obe respondentky (100 %). Detský dychový aparát učiteľka precvičila motivovaným dýchaním s dôrazom na jednotlivé fázy dýchania, hlasové rozcvičenie podporila imitáciou zvukov zvierat. Deti ich dokázali napodobniť aj identifikovať na základe zvukových nahrávok podporujúcich ich percepčné vnímanie. Pohybom reagovali na slovné pokyny, zmenu intenzity zvukov i tempa udávaného technicky správnou hrou učiteľky na rytmický hudobný nástroj (bubienok). Synchronne rytmizovali im známe krátke literárne útvary (riekanky, vyčítanky, text maľovaného čítania) a piesne v 2/4 aj 3/4 takte s využitím hry na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie). Zväčša zvládali analyticko-syntetické činnosti so slovami (názvy zvierat, ich potravu), ojedinele určili ich začiatočnú hlásku. Týmito aktivitami učiteľka napomáhala pochopeniu súvislostí medzi rytmom a rečou i rozvoju predčitateľskej gramotnosti. Ich využívanie v zadanom dotazníku potvrdila polovica (50 %) respondentiek. V hudobno-pohybových hrách i neverbálnom stvárnení obsahu reprodukovanej hudby viaceré deti koordinovane spájali pohyb s rytmom, plynule kombinovali základné motorické úkony s tanečnými prvkami (chôdza vo výpone, vytáčanie bokov do strán, úklony, poskoky, točenie na mieste, podupy a iné). Poznatky z hudobných aktivít deti prepájali s obsahom ďalších vzdelávacích oblastí (podľa výsledkov dotazníka to praktizuje 50 % učiteliek). Výtvarne zobrazovali obsah piesní, riešili kognitívne úlohy (život lesných zvierat) s aplikáciou piesní, básní, sluchových a hudobno-pohybových hier. Viaceré deti dokázali na podnet učiteľky vysloviť názor na atraktivitu hudobných činností (páči sa mi to, mňa to už nebaví) alebo opísať evokované emócie. Iba niektorí jednotlivci prevažne spontánne komunikovali svoje hodnotiace postoje (bude to ťažké, bolo to zaujímavé), nakoľko ich k tomu učiteľka nenabádala a preferovala verbálne i neverbálne sumárne hodnotenie činností najmä v emocionálnej rovine.

1.3 INÉ ZISTENIA

žiadne.

2 ZÁVERY

V škole boli vytvorené formálne predpoklady podpory rozvoja hudobnej gramotnosti detí. V ŠkVP deklarované vlastné ciele výchovy a vzdelávania prepojené so zameraním školy boli orientované na posilňovanie vzťahu detí ku kultúrnym hodnotám, aplikovanie princípu výchovy k hudbe a hudbou. K ich dosiahnutiu a plynulému plneniu vzdelávacieho obsahu hudobnej výchovy boli v učebných osnovách konkretizované stratégie edukácie i podporné aktivity na poznávanie, osvojovanie i prezentovanie regionálnych folklórnych zvyklostí. V dokumentácii stanovené pravidlá podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti poukazovali na plnohodnotné začleňovanie a striedanie hudobno-výchovných činností i osvetu spojenú s preukazovaním osvojených spôsobilosti detí. Ich monitorovaniu a vyhodnocovaniu sa v škole venovali priebežne, rovnako aj prínosu realizovaných aktivít s hudobným zameraním. Poradné orgány svoju činnosť cielene neorientovali na interné vzdelávanie v hudobnej problematike. Predprimárne vzdelávanie zabezpečovali učiteľky spĺňajúce kvalifikačné predpoklady v zmysle platných právnych predpisov, žiadna z nich neabsolvovala vzdelávanie s dôrazom na hudobnú výchovu a rozvíjanie hudobných spôsobilosti detí. Priestorové podmienky škola nemala

účelovo uspořobené pre realizáciu obsahu vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova. Jej materiálno-technické vybavenie umožňovalo uskutočňovať hudobné aktivity.

Hudobná gramotnosť bola u detí podporovaná systematickým integrovaním obsahu vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova do všetkých denných činností. Záujem detí o predkladané spevácke, rytmické, hudobno-pohybové či perцепčné aktivity učiteľka iniciovala účinnými stratégiami učebného procesu, ktorý realizovala s aplikovaním metodických odporúčaní. Úlohy hudobného zamerania prispôsobila chápaniu detí, ich potrebám a individuálnym možnostiam. Vokálny prejav detí pri interpretovaní detských piesní bol zväčša čistý a rytmicky správny, ovplyvnený pozitívnym príkladom učiteľky. V hudobno-pohybových hrách koordinovanými pohybmi aj s využitím prvkov tanečného umenia vyjadrovali ich obsah a charakter, adekvátnym pohybom reagovali na zmenu tempa interpretovaných riekaniiek a piesní i hudby. Zvládali rytmizáciu a melodizáciu krátkych literárnych a hudobných útvarov s využitím hry na telo, čo podporovalo ich predčitateľskú gramotnosť. Spontánne prepájali činnosti hudobného charakteru s inými druhmi umenia, rozvíjali estetické cítenie a tvorivosť. Menej výrazne sa prejavili pri hodnotení a sebareflexii, nakoľko k tomu neboli učiteľkou nabádané.

SILNÉ STRÁNKY

- integrovanie obsahu vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova do všetkých organizačných foriem denných činností.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- zintenzívnenie činnosti pedagogickej rady pri cielenom internom vzdelávaní učiteliek v hudobnej oblasti,
- podporovanie rozvíjania hodnotiacich a sebahodnotiacich spôsobilostí detí.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- Do obsahu rokovaní pedagogickej rady zaradiť odborné témy zamerané na problematiku realizácie hudobnej výchovy a podpory hudobnej gramotnosti detí.
- Hospitáciami overovať rozvíjanie hodnotenia a sebareflexie detí.

PÍSOBNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP „Zvedavé dieťa“;
2. školský poriadok;
3. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov;
4. plán rokovaní pedagogickej rady na školský rok 2021/2022;
5. zápisnice z rokovaní pedagogickej rady;
6. plán práce školy v školskom roku 2021/2022;
7. triedna kniha;
8. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach v školskom roku 2020/2021;

9. prevádzkový poriadok;
10. záznamy z pedagogickej diagnostiky;
11. plán kontroly výchovno-vzdelávacej činnosti;
12. dokumentácia o aktivitách školy.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Iveta Feketeová

Dňa: 04. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Iveta Feketeová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Ľubomíra Adameková

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 10. 02. 2022 v Košiciach:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Iveta Feketeová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Ľubomíra Adameková

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Ľubomíra Adameková, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Iveta Feketeová, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti